

БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
БИОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра зоологии

Аннотация к дипломной работе

**«ОСОБЕННОСТИ БИОЛОГИИ ЧЕРНОГО ДРОЗДА
(*TURDUS MERULA*) В УСЛОВИЯХ ПАМЯТНИКА ПРИРОДЫ
РЕСПУБЛИКАНСКОГО ЗНАЧЕНИЯ «ДУБРАВА»**

Бучилко Елена Александровна

Научный руководитель:
кандидат биологических
наук, доцент Сахвон В.В.

Минск, 2018

РЕФЕРАТ

Дипломная работа 40 с., 20 рис., 1 табл., 39 источников.

ЧЕРНЫЙ ДРОЗД, *TURDUS MERULA*, ПЛОТНОСТЬ ГНЕЗДОВАНИЯ, ОСОБЕННОСТИ БИОЛОГИИ, ПТИЦЫ, СИНУРБИЗАЦИЯ.

Объект исследования: черный дрозд (*Turdus merula*).

Цель работы: установить плотность гнездования и некоторые особенности биологии черного дрозда в условиях ППРЗ «Дубрава».

Методы исследования: учет птиц методом финских линейных трансект с элементами картирования гнездовых территорий на площадках, сбор данных по особенностям гнездования.

Все исследования проведены в 2015-2018 гг. на территории ППРЗ «Дубрава». По результатам проведенных учетов собрана информация о 28 случаях гнездования. Плотность гнездования между годами варьировала от 0,79 до 0,95 пар/га. Наибольшая плотность была отмечена в 2016 году, которая составила 0,95 пар/га, наименьшая в 2015 – 0,79 пар/га. В условиях ППРЗ черный дрозд имеет 2 кладки за сезон. Первые кладки отмечены в конце первой декады апреля, а вторые приходится на июль. Среднее количество яиц в кладке – $4,38 \pm 0,52$. При выборе мест для гнездования черный дрозд отдает предпочтение устройству гнезд на деревьях – 46,43% и в подросте/подлеске – 39,28% от всего количества гнезд. При этом для размещения гнезд использовано 4 вида деревьев. Средняя высота расположения гнезда составляет 1,7м. Выделено 6 типов размещения гнезд – у главного ствола дерева, сверху, на боковой ветви дерева на некотором удалении от главного ствола, в нише-расщелине дерева, в лещине у основания и в развилке одного из стволов, между стволами двух молодых деревьев, на вершине или в нише трухлявого пня. Наиболее типичным оказалось расположение гнезд сверху, на боковой ветви ели, на некотором удалении от ствола. Установлено что в 27,2% гнезд черный дрозд использовал антропогенный материал при постройке каркаса. В качестве материала были использованы куски целлофана больших (до 1 м в длину) размеров (2 случая), а также фрагмент шпагатной нити длиной 15 см.

РЭФЕРАТ

Дыпломная работа 40 с., 20 мал., 1 табл., 39 крыніц.

ЧОРНЫ ДРОЗД, *TURDUS MERULA*, ШЧЫЛЬНАСЦЬ ГНЕЗДАВАННЯ, АСАБЛІВАСЦІ БІЯЛОГІІ, СІНУРЫЗАЦЫЯ.

Аб'ект даследавання: чорны дрозд (*Turdus merula*).

Мэта даследавання: вызначыць шчыльнасць гнездавання і некаторыя асаблівасці біялогіі чорнага дразда ва ўмовах ППРЗ «Дубрава».

Метады даследавання: улік птушак метадам фінскіх лінейных трансект з элементамі картавання гнездавых тэрыторый на пляцоўках, збор дадзеных па асаблівасцях гнездавання.

Усе даследаванні праведзены у 2015-2018 гг. на тэрыторыі ППРЗ «Дубрава». Па выніках праведзеных улікаў собрана інфармацыя аб 28 выпадках гнездавання. Шчыльнасць гнездавання паміж гадамі вар'іравала ад 0,79 пар/ге да 0,95 пар/ге. Найбольшая шчыльнасць была адзначана ў 2016 годзе, якая склала 0,95 пар/ге, найменшая ў 2015 – 0,79 пар/га. Ва ўмовах ППРЗ чорны дрозд мае 2 кладкі за сезон. Першыя кладкі адзначаны ў канцы першай дэкады красавіка, а другія прыпадаюць на ліпень. Сярэдняя колькасць яек у кладцы – $4,38 \pm 0,52$. Пры выбары месца для гнездавання чорны дрозд аддае перавагу ўладкаванню гнезд на дрэвах – 46,43% і ў маладняку/падлеску – 39,28% ад усей колькасці гнезд. Пры гэтым для размяшчэння гнезд выкарыстана 4 віды дрэў. Сярэдняя вышыня размяшчэння гнязда складае 1,7м. Вылучана 6 тыпаў размяшчэння гнездаў – у галоўнага ствала дрэва, зверху, на бакавой галіне дрэва, на некаторым аддаленні ад галоўнага ствала, у нішы-расколіне дрэва, у арэшніку ў падножжа і ў развіліне аднаго з ствалоў, паміж стваламі двух маладых дрэў, на вяршыні або ў нішы спархнелага пня. Найбольш тыповым з'яўляецца размяшчэнне гнезд зверху, на бакавой галіне елі, на некаторым аддаленні ад ствала. Вызначана што ў 27,2% гнезд чорны дрозд выкарыстаў антрапагенны матэрыял пры пабудове каркаса. У якасці матэрыяла былі выкарыстаны кавалкі цэлафану вялікіх (да 1 м у даўжыню) памераў (2 выпадкі), а таксама фрагмент шпагатнай ніткі даўжынёй 15 см.